

Výsledky projektu, jejich srovnání s cíli projektu a implementace

Průběh řešení projektu se zcela podřídil avizovaným cílům a naplánovaným výsledkům. Všechny povinných výsledků se podařilo dosáhnout v souladu se smluvní dokumentací. Oproti plánu se podařilo realizovat dalších 19 výstupů (převážně publikací). Dosažení některých z nich se mírně zpozdilo proti plánu. Níže je uveden komentář k jednotlivým výsledkům (informace byly podrobně zpracovány a komentovány v rámci jednotlivých zpráv projektu) a implementační plán.

1. SS06020195-V1

Výsledek SS06020195-V1 – Strategický plán kontroly výskytu volně žijících zvířat a eliminace s nimi spojených krizových situací na území měst a obcí (souhrnná výzkumná zpráva, 12/2025) představuje souhrnný aplikační dokument, který integruje biologické, veterinární, sociologické a institucionální aspekty výskytu volně žijících savců v urbánním prostředí. Výstup poskytuje systematický rámec pro monitoring, vyhodnocování rizik, prevenci konfliktů a řízení krizových situací spojených s výskytem volně žijících zvířat v intravilánech měst a obcí.

Výsledek odpovídá projektovému záměru a představuje jeden z povinných a dosažených výstupů projektu. V plném rozsahu naplňuje stanovené cíle projektu, neboť vychází z monitoringu aktuálního výskytu invazních i neinvazních druhů velkých savců na modelovém území okresu Brno-město, shrnuje poznatky o jejich distribuci, početnosti a potenciálních rizicích pro lidskou společnost, integruje výsledky veterinárních analýz a hodnocení zdravotních rizik a zároveň analyzuje problematiku výskytu savců ve městech a postupy jejich regulace v podmínkách České republiky. Současně zohledňuje sociální dimenzi interakcí mezi lidmi a volně žijícími zvířaty a převádí získané poznatky do podoby strategického, dlouhodobě udržitelného a společensky akceptovatelného plánu tlumení savců v intravilánu obcí.

Výsledek byl po jeho zpracování předán především Magistrátu města Brna, který jej využívá jako koncepční a metodický podklad pro řízení problematiky výskytu volně žijících savců na území města a současně jej dále poskytl dalším relevantním subjektům zapojeným do praktické realizace navržených opatření. Jedná se zejména o uživatele honiteb a myslivce vykonávající lov na nehonebních pozemcích, Městskou policii Brno a další složky podílející se na prevenci rizik, řešení krizových situací a koordinaci zásahů souvisejících s výskytem volně žijících zvířat v městském prostředí. Současně je výsledek veřejně dostupný v elektronickém repozitáři, kde je volně ke stažení dalším orgánům veřejné správy, samosprávám, odborné veřejnosti i dalším zainteresovaným osobám, které jej mohou využít jako aplikační podklad pro rozhodovací, koncepční a praktické činnosti v oblasti managementu městské fauny.

2. SS06020195-V2

Výsledek SS06020195-V2 – Uplatnění právních předpisů při řešení výskytu, eliminace a krizových situací spojených s volně žijícími zvířaty v praxi (O - Ostatní výsledky, 12/2025) představuje aplikační výstup zaměřený na přehled a praktickou interpretaci právního rámce vztahujícího se k řešení výskytu volně žijících zvířat v intravilánech měst a obcí. Výstup shrnuje dopady klíčových právních předpisů a identifikuje nejčastější aplikační problémy a nejasnosti vznikající při jejich uplatňování v praxi, zejména v městském prostředí.

Výsledek odpovídá projektovému záměru a představuje povinný a dosažený výstup projektu, který naplňuje cíle projektu v oblasti analýzy legislativních a institucionálních aspektů managementu volně žijících savců. Doplňuje biologické, veterinární a sociologické části projektu o právní rovinu a umožňuje komplexní přístup k řešení výskytu, regulace a krizových situací spojených s volně žijícími zvířaty.

Výstup byl využit zejména jako odborný podklad pro orgány veřejné správy a samosprávy, především Magistrát města Brna, a dále pro uživatele honiteb, myslivce vykonávající činnost na nehonebních pozemcích a Městskou policii Brno. Současně je výsledek veřejně dostupný v elektronickém repozitáři,

kde jej mohou využít i další orgány veřejné správy, odborná veřejnost a další zainteresované subjekty jako interpretační a metodický podklad pro aplikaci právních předpisů v oblasti managementu volně žijících zvířat v urbánním prostředí.

3. SS06020195-V3

Výsledek SS06020195-V3 – Živolovné zařízení pro odchyt volně žijících savců a sestava obsahující toto zařízení (užitný vzor, 03/2024) představuje technické řešení chráněné užitným vzorem, určené pro selektivní, humánní a bezpečný odchyt volně žijících savců, zejména v městském a příměstském prostředí. Zařízení je založeno na systému centrálního tunelu s jednosměrně výklopnými přepážkami a odnímatelných odchytových boxů a může být doplněno fotopastí s dálkovým přenosem dat, která umožňuje kontrolu zařízení bez nutnosti časté fyzické obsluhy.

Výsledek odpovídá projektovému záměru a představuje povinný a dosažený výstup projektu. Naplňuje cíle projektu v oblasti vývoje praktických nástrojů pro monitoring a regulaci výskytu volně žijících savců v intravilánech obcí, zejména v situacích, kdy je použití běžných způsobů lovu omezené nebo vyloučené. Technické řešení přispívá k prevenci konfliktů mezi člověkem a zvěří a k odborně i společensky akceptovatelnému managementu městské fauny.

V praxi bude výsledek využíván především Mendelovou univerzitou v Brně ve výuce studentů a zkušenosti získané při jeho vývoji a praktickém nasazení jsou uplatňovány v další odborné a výzkumné činnosti výzkumných pracovišť. Současně může být využíván městy a obcemi České republiky, zejména Magistrátem města Brna, jako nástroj pro cílený a humánní odchyt volně žijících savců podle aktuální potřeby při řešení konkrétních problémových situací. Zařízení může být dále využíváno uživateli honiteb a myslivci, včetně činností na honebních i nehonebních pozemcích. Výsledek byl rovněž prezentován na odborném workshopu, čímž přispěl k šíření výsledků projektu mezi odbornou veřejnost a potenciální uživatele. Je veřejně dostupný v rejstříku užitných vzorů na stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví, ve veřejném repozitáři Zenodo i na stránkách Mendelovy univerzity v Brně.

4. SS06020195-V4

Výsledek SS06020195-V4 – Zařízení pro monitoring výskytu volně žijících šelem v městském prostředí (užitný vzor, 12/2025) představuje moderní, neinvazivní a prakticky využitelné technické řešení určené ke sledování výskytu a odhadu početnosti volně žijících šelem v městském a příměstském prostředí. Zařízení je navrženo tak, aby bylo k monitorovaným zvířatům maximálně šetrné a současně poskytovalo kvalitní a spolehlivá data. Kombinace naváděcího koridoru a čelního snímacího výklenku s atraktantem a fotopastí umožňuje pořizovat opakované čelní snímky hlavy zvířete, které lze využít pro jeho individuální identifikaci. Celé zařízení je provozně jednoduché, snadno přemístitelné, bezpečné pro zvířata i okolní prostředí a vhodné pro dlouhodobé nasazení v městských lokalitách.

Tento výsledek odpovídá původnímu záměru projektu a představuje jeden z jeho povinných a úspěšně dosažených výstupů. Přispívá k rozvoji inovativních přístupů k monitoringu jak původních, tak invazních druhů šelem ve městech, zpřesňuje poznatky o jejich rozšíření a početnosti a poskytuje odborně podložená data využitelná při rozhodování veřejné správy, zejména při prevenci rizik a řešení konfliktů mezi člověkem a volně žijícími živočichy.

V praxi bude výsledek využíván především Mendelovou univerzitou v Brně ve výuce studentů a zkušenosti získané při jeho vývoji a praktickém nasazení jsou uplatňovány v další odborné a výzkumné činnosti výzkumných pracovišť. Současně může být využíván městy a obcemi České republiky, zejména Magistrátem města Brna, jako nástroj pro monitoring volně žijících savců podle aktuální potřeby při řešení konkrétních problémových situací. Zařízení může být dále využíváno uživateli honiteb a myslivci, včetně činností na honebních i nehonebních pozemcích. Výsledek byl rovněž prezentován na odborném workshopu, čímž přispěl k šíření výsledků projektu mezi odbornou veřejnost a potenciální uživatele. Je veřejně dostupný v rejstříku užitných vzorů na stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví, ve veřejném repozitáři Zenodo i na stránkách Mendelovy univerzity v Brně.

5. SS06020195-V7

Výsledek SS06020195-V7 – Selektivní zařízení pro odchyt ondatry pižmové s možností dálkového monitoringu (funkční vzorek, 11/2025) představuje funkční, v praxi ověřené technické řešení určené pro cílený, selektivní a humánní odchyt ondatry pižmové jako invazního nepůvodního druhu. Zařízení je navrženo s ohledem na biologii a chování cílového druhu tak, aby minimalizovalo riziko odchytu necílových živočichů a současně omezovalo stres a možné poranění odchyceného jedince. Součástí řešení je možnost integrace fotopasti nebo jiného kamerového modulu, který umožňuje dálkový monitoring odchytu a snižuje potřebu častých fyzických kontrol v terénu.

Výsledek odpovídá projektovému záměru a představuje povinný a dosažený výstup projektu. Naplňuje cíle projektu zejména v oblasti vývoje praktických nástrojů pro regulaci invazních druhů savců, ochrany mokřadních a vodních biotopů a podpory efektivního a společensky přijatelného managementu výskytu volně žijících zvířat. Technické řešení reaguje na aktuální legislativní i odborné požadavky spojené s kontrolou ondatry pižmové v krajině České republiky, včetně chráněných území a urbanizovaného prostředí.

V praxi je výsledek využitelný zejména orgány ochrany přírody, vodohospodářskými subjekty, městy a obcemi České republiky, včetně Magistrátu města Brna, jako nástroj pro cílený odchyt a kontrolu výskytu ondatry v mokřadech, podél vodních toků i v intravilánech obcí. Zařízení mohou dále využívat uživatelé honiteb a myslivci při výkonu mysliveckého hospodaření. Současně je výsledek využíván Mendelovou univerzitou v Brně při výuce a jako praktická ukázka moderních metod managementu invazních druhů; zkušenosti získané při jeho vývoji, testování a praktickém nasazení jsou dále uplatňovány v navazující odborné a výzkumné činnosti výzkumných pracovišť.

6. SS06020195-V8

Výsledek SS06020195-V8 – Jak žít (nejen) s divokou zvěří ve městech I a II (O – ostatní výsledky, 10/2024) představuje popularizačně-odborný výstup určený především zástupcům měst a obcí, který srozumitelnou formou shrnuje hlavní problémy soužití lidí a volně žijících zvířat v urbánním prostředí. Text byl publikován jako dvoudílný příspěvek publikovaný v časopise Pro města a obce (září a říjen 2024). Texty vycházejí z výsledků aplikovaného výzkumu realizovaného v Brně a jeho okolí a kombinují odborné poznatky s konkrétními příklady z praxe. Zaměřují se na nejčastější konfliktní situace, jako jsou střety zvěře s dopravou, škody na majetku, výskyt invazních druhů či nejasnosti v kompetencích jednotlivých aktérů, a současně upozorňují na význam prevence, komunikace a práce s veřejností.

Výsledek odpovídá projektovému záměru a představuje povinný a dosažený výstup projektu, který naplňuje cíle projektu v oblasti přenosu odborných poznatků do praxe a zvyšování informovanosti veřejné správy. Výstup převádí biologické, veterinární, sociologické a legislativní poznatky získané v rámci projektu do podoby srozumitelného a prakticky využitelného materiálu, jenž podporuje rozhodování obcí při řešení výskytu volně žijících zvířat a přispívá ke snižování rizik a konfliktů mezi člověkem a zvěří.

V praxi je výsledek využitelný zejména městy a obcemi České republiky, především Magistrátem města Brna, jako informační a metodický podklad pro úředníky, volené zástupce i další zapojené složky. Texty budou sloužit také městské policii, orgánům státní správy, uživatelům honiteb a myslivcům jako zdroj základní orientace v problematice městské fauny a jako podpora jednotnějších postupů v krizových situacích. Současně jsou využívány ve výuce na Mendelově univerzitě v Brně a slouží jako podklad pro další odbornou, výzkumnou i osvětovou činnost. Je veřejně dostupný na webových stránkách časopisu Pro města a obce a je také publikován v repozitáři Zenodo.

7. SS06020195-V9 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V9 – Workshop věnovaný prvnímu roku řešení projektu zabývajících se volně žijícími zvířaty na území města Brna (workshop, 02/2024) představuje odborně-aplikační aktivitu zaměřenou na průběžné sdílení výsledků projektu a jejich konfrontaci s potřebami praxe. Workshop se uskutečnil dne 29. 2. 2024 na půdě Mendelovy univerzity v Brně a byl zaměřen na prezentaci dílčích

výstupů prvního roku řešení projektu, zejména v oblasti legislativních aspektů, metod monitoringu, veterinárních rizik a mediálního obrazu výskytu volně žijících zvířat ve městě Brně a zapojili se do něj všechny týmy podílející se na řešení.

Akce byla koncipována jako otevřená platforma pro odbornou diskusi mezi řešiteli projektu a uživateli výsledků. Workshopu se zúčastnilo několik zástupců Magistrátu města Brna, referenti ochrany přírody, zástupci Akademie věd ČR, odborníci z akademického prostředí a studenti vysokých škol. Diskuze a zpětná vazba získaná během workshopu byly využity při dalším směřování výzkumných a aplikačních aktivit projektu.

Workshop přispěl k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti analýzy výskytu volně žijících savců v urbánním prostředí, hodnocení zdravotních a sociálních rizik a přenosu odborných poznatků do praxe orgánů veřejné správy a dalších uživatelů výsledků. Workshop byl realizován nad rámec původně plánovaných výstupů projektu a přispěl k posílení spolupráce mezi výzkumnou sférou, veřejnou správou a odbornou veřejností a k širšímu šíření dosavadních poznatků projektu v oblasti managementu volně žijících zvířat v urbánním prostředí. Vzhledem k povaze výstupu - realizace workshopu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán.

8. SS06020195-V10/V11 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V10/V11 – Člověk, domácí zvířata a kteří další savci obývají městské struktury brněnské aglomerace? (O – ostatní výsledky, 02/2024) představuje odborný výstup dosažený nad rámec projektu, který byl prezentován formou abstraktu ve sborníku a posterové prezentace na konferenci Zoologické dny 2024 určené odborné veřejnosti. Příspěvek se zaměřuje na aktuální problematiku výskytu savců v městském prostředí a na proměňující se druhové spektrum živočichů, které využívají struktury brněnské aglomerace – od domácích zvířat přes běžné synantropní druhy až po původní i invazní volně žijící savce.

Výstup shrnuje první poznatky z modelového území města Brna a ukazuje, že městské prostředí poskytuje vhodné podmínky nejen pro tradičně synantropní druhy, ale stále častěji i pro druhy dříve vázané na volnou krajinu či invazní savce. Pozornost je věnována prostorové distribuci druhů, jejich vazbě na městské struktury a možným důsledkům pro člověka, včetně rizik zdravotních, bezpečnostních a sociálních.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti monitoringu výskytu a distribuce savců v urbánním prostředí, identifikace druhového spektra městské fauny a hodnocení interakcí mezi člověkem a volně žijícími živočichy. Prezentace výsledků na odborné konferenci přispěla k šíření poznatků projektu mezi zoology, ekology a další odborníky, k odborné diskusi nad problematikou městské fauny a k propojení biologických, veterinárních a sociologických přístupů. Výstup tak podpořil odborný dialog mezi výzkumnými institucemi, veřejnou správou a dalšími aktéry a vytvořil prostor pro využití získaných poznatků v navazující výzkumné a aplikační činnosti, včetně přípravy praktických doporučení pro města a obce. Vzhledem k povaze výstupu - abstrakt ve sborníku a poster, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Abstrakt je zveřejněn v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně.

9. SS06020195-V12 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V12 – Město, alternativní životní prostor pro zvěř (O – ostatní výsledky, 11/2024) představuje odborně-popularizační výstup dosažený nad rámec projektu, publikovaný formou článku v časopise Myslivost. Text srozumitelně a přehledně popisuje, jak se městské prostředí v posledních desetiletích proměnilo v alternativní životní prostor pro řadu druhů volně žijících savců, včetně šelem, spárkaté i invazní zvěře. Článek vychází z výsledků výzkumu realizovaného na modelovém území města Brna a kombinuje odborné poznatky s konkrétními příklady z praxe, které ilustrují příčiny, formy i důsledky soužití člověka a zvěře v urbanizované krajině.

Výstup poukazuje na význam městské zeleně, opuštěných areálů, zahrádkářských kolonií a vodních toků jako úkrytových a potravních zdrojů pro zvěř a zároveň upozorňuje na rizika, která z tohoto soužití plynou, zejména dopravní kolize, škody na majetku a potřebu rychlého a správného rozhodování v

krizových situacích. Text rovněž otevírá otázku legislativních omezení a praktických limitů managementu zvěře ve městech a zdůrazňuje nutnost systematického, odborně podloženého přístupu.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti analýzy výskytu a distribuce volně žijících savců v urbánním prostředí, hodnocení interakcí mezi člověkem a zvěří a návrhu odborně podložených a společensky akceptovatelných přístupů k jejich managementu ve městech a obcích. Publikace přispěla k šíření výsledků projektu mezi mysliveckou a odbornou veřejnost, zvýšila povědomí o problematice městské fauny a podpořila odbornou diskusi o možnostech jejího efektivního a společensky přijatelného managementu. Výstup je využitelný jako informační a osvětový podklad pro města a obce, orgány státní správy, uživatele honiteb i odborné instituce a zároveň slouží jako východisko pro další výzkumné a aplikační aktivity zaměřené na soužití člověka a volně žijících zvířat v urbánním prostředí. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Článek je zveřejněn v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně.

10. SS06020195-V13 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V13 – The urban greenery of the Brno city as an environment for people's recreation as well as the life of large wild mammals (D – stat' ve sborníku, 05/2024) představuje odborný výstup dosažený nad rámec projektu, publikovaný ve sborníku mezinárodní odborné konference zaměřené na krajinnou ekologii, ochranu přírody a environmentální management (konference „Public recreation and landscape protection - with environment hand in hand...“, 13.–15. května 2024 ve Křtinách). Příspěvek byl prezentován odborné veřejnosti a zabývá se rolí městské zeleně v Brně jako prostoru, který je současně využíván lidmi k rekreaci a volně žijícími savci jako životní prostředí.

Stat' shrnuje první výsledky systematického monitoringu středně velkých a velkých savců v různých typech městské zeleně – městských parcích, lesoparcích, plochách po těžbě, zahrádkářských koloniích a příměstských lesích. Na základě pravidelných nočních kontrol pomocí termovize dokumentuje druhové spektrum savců využívajících urbánní prostředí a poukazuje na jejich dlouhodobou vazbu na městské struktury. Výsledky ukazují, že městská zeleň poskytuje savcům úkryt, potravní zdroje i relativní bezpečí, což má významné důsledky pro člověka, zejména z hlediska konfliktů, bezpečnosti a zdravotních rizik.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti monitoringu výskytu a distribuce velkých savců v urbánním prostředí, analýzy jejich vazby na městské struktury a hodnocení interakcí mezi člověkem a volně žijícími živočichy. Prezentace příspěvku na odborné konferenci přispěla k mezinárodnímu šíření výsledků projektu, k odborné diskusi o soužití člověka a volně žijících savců v urbánním prostředí a k propojení českých poznatků s aktuálními zahraničními výzkumy. Výstup tak posílil odbornou viditelnost projektu a vytvořil teoretické i praktické východisko pro další výzkumné a aplikační aktivity zaměřené na management městské zeleně a volně žijících živočichů ve městech. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Stat' je zveřejněna v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně, kde je neomezeně dostupná.

11. SS06020195-V15 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V15 – Monitoring vybraných skupin savců v městském prostředí (D – stat' ve sborníku, 05/2024) představuje odborný výstup dosažený nad rámec projektu, publikovaný ve sborníku konference „Drobná zvěř v zemědělské krajině – aktuální výzvy a hrozby“, pořádané Českou lesnickou společností ve dnech 16.-17. května 2024 v Kostelci nad Černými lesy. Konference je tradiční odbornou platformou zaměřenou na aktuální otázky myslivosti, ekologie a managementu zvěře a účastní se jí odborníci z výzkumných institucí, vysokých škol i státní správy.

Stat' shrnuje metodické přístupy a první dílčí výsledky komplexního monitoringu výskytu savců v urbánním prostředí města Brna, zejména středně velkých a velkých druhů. Pozornost je věnována kombinaci různých monitorovacích metod, včetně evidence uhynulých jedinců, využití fotopastí a termovizního sledování městské zeleně. Výsledky poukazují na rozdílné prostorové rozložení jednotlivých druhů v rámci města, na význam městské zeleně jako útočiště savců a na postupné pronikání invazních druhů do urbánního prostředí.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti monitoringu výskytu invazních i neinvazních druhů velkých savců v městském prostředí, hodnocení jejich distribuce a početnosti a analýzy vazby savců na urbánní struktury města Brna. Prezentace příspěvku na odborné konferenci přispěla k šíření výsledků projektu mezi odbornou mysliveckou a ekologickou veřejnost, podpořila odbornou diskusi o specifikách monitoringu savců ve městech a umožnila propojení výzkumných poznatků s praktickými zkušenostmi z oblasti státní správy a mysliveckého hospodaření. Výstup tak posílil odbornou viditelnost projektu a vytvořil základ pro další výzkumné i aplikační aktivity zaměřené na management volně žijících savců v městském prostředí. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Stať je zveřejněna v repozitáři Zenodo, kde je neomezeně dostupná.

12. SS06020195-V19 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V19 – Monitoring vybraných skupin savců v městském prostředí (O – ostatní výsledky, 05/2024) představuje prezentační výstup dosažený nad rámec projektu, který přímo navazuje na odbornou stať SS06020195-V15. Výstup byl realizován formou odborné prezentace, v níž byly shrnuty hlavní metodické přístupy a dílčí výsledky monitoringu savců v městském prostředí brněnské aglomerace.

Prezentace byla přednesena na odborné konferenci „Drobná zvěř v zemědělské krajině – aktuální výzvy a hrozby“, konané ve dnech 16.–17. května 2024 v Kostelci nad Černými lesy, která je tradiční odbornou platformou zaměřenou na myslivost, ekologii a management zvěře. Konference se pravidelně účastní odborníci z výzkumných institucí, vysokých škol, státní správy i myslivecké praxe.

Obsah prezentace se zaměřil na kombinaci monitorovacích metod používaných v projektu, zejména na využití fotopastí, nočního termovizního sledování, evidenci uhynulých jedinců a vyhodnocení prostorového rozložení savců v různých typech městského prostředí. Prezentace přispěla k šíření výsledků projektu mezi odbornou veřejnost, podpořila odbornou diskusi o specifikách monitoringu savců ve městech a umožnila přímé propojení výzkumných poznatků s praktickými zkušenostmi z oblasti státní správy a mysliveckého hospodaření. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Prezentace je zveřejněna v repozitáři Zenodo, kde je neomezeně dostupná.

13. SS06020195-V16 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V16 – Management zvířat ve městě (O – ostatní výsledky, 10/2024) představuje prezentační výstup dosažený nad rámec projektu, realizovaný formou odborné přednášky pro studenty studijního programu Krajinářství dne 30. října 2024 na Mendelově univerzitě v Brně. Prezentace byla zaměřena na problematiku výskytu volně žijících živočichů v urbánním prostředí a na principy jejich řízení v podmínkách měst a obcí.

Obsah přednášky vycházel z průběžných výsledků projektu a zahrnoval přehled příčin osidlování měst volně žijícími savci, typické formy interakcí mezi lidmi a zvířaty, související zdravotní a bezpečnostní rizika i přehled možných nástrojů managementu, včetně prevence, odchytu, regulace a práce s veřejností. Důraz byl kladen na specifika městského prostředí, legislativní omezení a praktické problémy spojené s řešením konfliktních situací.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti analýzy interakcí mezi lidmi a volně žijícími savci v urbánním prostředí a přenosu odborně podložených principů managementu městské fauny do praxe a vzdělávání. Prezentace přispěla k přenosu výsledků projektu do výuky, ke zvýšení povědomí studentů o problematice městské fauny a k rozvoji jejich odborného pohledu na udržitelný management volně žijících živočichů v urbánním prostředí. Výstup tak podpořil vzdělávací rozměr projektu a vytvořil základ pro další odbornou i aplikační činnost absolventů v oblasti krajinářství, ochrany přírody a veřejné správy. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán. Prezentace je zveřejněna v repozitáři Zenodo, kde je neomezeně dostupná.

14. SS06020195-V17 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V17 – Veterinární a sociologické aspekty výskytu volně žijících zvířat v urbánním prostředí (Projekt TAČR) (O – ostatní výsledky, 03/2024) představuje odborný výstup

dosažený nad rámec projektu, prezentovaný formou abstraktu ve sborníku odborné konference RANK 2024 – Rutinní analýza nukleových kyselin molekulárně biologickými technikami, která se konala ve dnech 20.–21. března 2024 v Pardubicích. Konference je specializovanou odbornou platformou zaměřenou na molekulární diagnostiku, veterinární a zdravotnické aplikace biologických metod a propojení výzkumu s praxí.

Průběžné výsledky mezioborového výzkumu zaměřeného na výskyt volně žijících zvířat v městském prostředí, realizovaného ve spolupráci Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity a společnosti SocioFactor. Pozornost je věnována zejména zdravotním rizikům spojeným s výskytem invazních i původních druhů savců ve městech, přenosu parazitárních, bakteriálních a virových agens a sociálním aspektům těchto interakcí. Součástí prezentovaných výsledků byly rovněž první poznatky z monitoringu ferálních populací holuba domácího a jejich významu z hlediska zoonotických rizik.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu v oblasti hodnocení zdravotních a sociálních aspektů výskytu volně žijících zvířat ve městech. Prezentace příspěvku na odborné konferenci přispěla k šíření výsledků projektu mezi odbornou veterinární, biologickou a laboratorní veřejnost, k odborné diskusi o zdravotních a sociálních rizicích městské fauny a k propojení aplikovaného výzkumu s potřebami státní správy a samosprávy. Výstup tak posílil mezioborový charakter projektu a vytvořil základ pro další odborné, diagnostické i aplikační aktivity v oblasti managementu volně žijících zvířat v urbánním prostředí. Vzhledem k povaze výstupu (abstrakt) není k tomuto výsledku zpracováván samostatný implementační plán. Prezentace je zveřejněna v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně, kde je neomezeně dostupná.

15. SS06020195-V18 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V18 – Divočina ve městě a rizika z toho plynoucí (O – ostatní výsledky, 03/2024) je odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, který byl představen formou abstraktu na konferenci RANK 2024 – Rutinní analýza nukleových kyselin molekulárně biologickými technikami, konané ve dnech 20.–21. března 2024 v Pardubicích. Konference se dlouhodobě zaměřuje na zdravotní a veterinární problematiku a propojuje výzkumné pracovníky, laboratorní specialisty i odborníky z aplikační praxe.

Průběžné výsledky se věnuje fenoménu „divočiny ve městě“, tedy situaci, kdy se volně žijící zvířata stále častěji pohybují v bezprostřední blízkosti lidí. Zvláštní pozornost je věnována praseti divokému, jehož chování v městském prostředí přináší nejen majetkové a bezpečnostní problémy, ale také významná zdravotní rizika. Text upozorňuje na roli tohoto druhu jako možného zdroje parazitárních, bakteriálních i virových onemocnění a zdůrazňuje potřebu systematického sledování a řízení těchto rizik.

Výstup přímo přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti vyhodnocení zdravotních rizik spojených s výskytem volně žijících savců ve městech, analýzy interakcí mezi člověkem a zvěří a podpory odborně podloženého rozhodování při prevenci krizových situací. Prezentace výsledků na odborné konferenci zároveň přispěla k šíření poznatků projektu mezi veterinární, biologickou a zdravotnickou veřejnost a podpořila mezioborovou diskusi o řízení rizik spojených s městskou faunou. Vzhledem k povaze výstupu (abstrakt) není k tomuto výsledku zpracováván samostatný implementační plán. Prezentace je zveřejněna v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně, kde je neomezeně dostupná.

16. SS06020195-V20 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V20 – Holubi, nevítaní obyvatelé měst (O – ostatní výsledky, 09/2025) je odborně-popularizační výstup vzniklý nad rámec projektu, který se zaměřuje na problematiku výskytu zdivočelých populací holuba domácího v městském prostředí. Výstup byl zpracován jako samostatný text určený odborné i aplikační veřejnosti (v rámci časopisu Pro města a obce) a reaguje na dlouhodobě diskutované téma managementu holubů ve městech, zejména z pohledu veřejného zdraví, hygieny, sociálních konfliktů a efektivity jednotlivých regulačních opatření.

Přestože je projekt primárně zaměřen na volně žijící savce, byl tento výstup zahrnut nad rámec projektu na základě požadavku Magistrátu města Brna, který problematiku městských populací holubů

dlouhodobě řeší jako významný praktický problém. Výstup tak reaguje na aktuální potřeby aplikační praxe a rozšiřuje tematický záběr projektu o druh, který představuje jeden z nejčastějších zdrojů konfliktů mezi člověkem a volně žijícími živočichy ve městech.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti popisu interakcí lidí a volně žijících živočichů v urbánním prostředí a poznání jejich vzájemných vztahů, a to z pohledu sociálních konfliktů, veřejného vnímání, zdravotních rizik a možností managementu. Současně přináší objektivní zhodnocení současných přístupů k regulaci holubů ve městech, přičemž hlavním sdělením je kritické vyvrácení účinnosti městských holubníků, které jsou v posledních letech ve velkém rozsahu a s vysokými finančními náklady budovány nejen v České republice, ale i v zahraničí, aniž by vedly k dlouhodobému snížení početnosti holubích populací.

V praxi je výstup využitelný především městy a obcemi, zejména Magistrátem města Brna, jako odborný podklad pro rozhodování o investicích do managementu holubů a pro komunikaci této problematiky směrem k veřejnosti. Slouží rovněž orgánům státní správy, městské policii, odborné veřejnosti a vzdělávacím institucím jako zdroj objektivních informací a argumentů pro zavádění dlouhodobě udržitelných, ekonomicky racionálních a společensky akceptovatelných přístupů k řízení městských populací holubů.

17. SS06020195-V21 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V21 – Ekologické odpovědi savců na urbanizaci: poznatky z dlouhodobého fotomonitoringu v Brně (Jimp – původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, 12/2025) je vědecký výstup vzniklý nad rámec projektu, publikovaný jako původní článek v impaktovaném odborném časopise Zprávy lesnického výzkumu. Studie vychází z dlouhodobého fotomonitoringu realizovaného na území města Brna a jeho příměstských částech a je určena odborné vědecké veřejnosti se zaměřením na ekologii savců, urbanizaci krajiny a management volně žijících živočichů.

Článek analyzuje data získaná z 60 fotopastí rozmístěných napříč gradientem od historického centra města přes obytné a rekreační plochy až po příměstské lesy a zemědělskou krajinu v období leden 2024 až duben 2025. Na základě více než 30 000 detekcí bylo doloženo druhové spektrum 23 druhů savců, včetně původních, synantropních i invazních druhů. Studie hodnotí prostorovou distribuci dominantních druhů, jejich vazbu na strukturu prostředí, sezónní a denní aktivitu a dokumentuje výskyt nepůvodních invazních druhů v urbánním prostředí.

Výstup přímo přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti monitoringu výskytu a distribuce invazních i původních druhů savců v městském prostředí, popisu interakcí savců s urbánní krajinou a lidskou činností a poskytnutí odborně podložených dat pro rozhodování veřejné správy a management městské fauny. Zároveň přináší obecně platné ekologické poznatky o synurbanizaci savců a jejich adaptačních strategiích, které přesahují lokální význam a jsou využitelné i v širším středoevropském kontextu.

Z aplikačního hlediska článek poskytuje vědecky podložený rámec pro plánování městské zeleně, posilování krajinné prostupnosti a adaptivní management volně žijících savců v příměstských oblastech. Výsledky jsou využitelné zejména orgány ochrany přírody, uživateli honiteb, městy a obcemi, včetně Magistrátu města Brna, jako podklad pro strategické rozhodování v oblasti prevence konfliktů mezi člověkem a zvěří a včasné detekce invazních druhů. Současně výstup slouží jako odborný referenční materiál pro další výzkumnou činnost a výuku na Mendelově univerzitě v Brně, která je stoprocentním nositelem výsledku. Je plně dostupný na stránkách časopisu, ve vědeckých databázích i ve veřejném repozitáři.

18. SS06020195-V22 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V22 – Závěrečný workshop projektu věnovaný řešení problematiky volně žijících zvířat na území města Brna (workshop, 10/2025) představuje odborně-aplikační aktivitu uskutečněnou nad rámec původně plánovaných výstupů projektu, jejímž cílem bylo komplexní shrnutí a prezentace hlavních výsledků projektu odborné i aplikační veřejnosti. Workshop se konal dne 20. října

2025 na půdě Masarykovy univerzity v Brně (Univerzitní kampus Bohunice) a byl realizován ve spolupráci Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity a společnosti SocioFactor.

Program workshopu byl zaměřen na prezentaci klíčových poznatků projektu v oblasti monitoringu volně žijících živočichů v urbánním prostředí, veterinárních a zdravotních rizik, sociologických aspektů výskytu zvířat ve městech a praktických možností jejich managementu. Jednotlivé příspěvky představily výsledky dlouhodobého fotomonitoringu a termovizního sledování městské fauny, problematiku městských populací holubů, otázky přenosu zoonotických onemocnění, postoje veřejnosti k vybraným druhům živočichů i příklady mezioborového přístupu k řešení konfliktů mezi člověkem a volně žijícími zvířaty.

Workshop byl koncipován jako otevřená platforma pro diskusi mezi řešiteli projektu a uživateli výsledků. Zúčastnili se jej zástupci Magistrátu města Brna, referenti ochrany přírody, odborníci ze Státní veterinární správy a akademického prostředí, zástupci výzkumných institucí, studenti vysokých škol i další zainteresované osoby z aplikační sféry. Diskuse umožnila zpětnou vazbu k dosaženým výsledkům projektu a vytvořila prostor pro jejich další využití v praxi veřejné správy.

Závěrečný workshop přispěl k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti přenosu odborných poznatků do praxe, podpory informovaného rozhodování orgánů veřejné správy a prohloubení spolupráce mezi výzkumnou sférou a aplikačními uživateli výsledků. Současně posílil viditelnost projektu, umožnil syntézu dosažených poznatků a přispěl k jejich širšímu šíření mezi odbornou i aplikační veřejnost. Vzhledem k povaze výstupu – realizaci workshopu – není k tomuto výsledku zpracováván samostatný implementační plán, přičemž jeho přínos spočívá především v přímém přenosu znalostí a diskusi nad jejich praktickým uplatněním.

19. SS06020195-V23 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V23 – Rukopis článku: Feral pigeons as reservoirs of zoonotic pathogens in the urban environment: Spatial clustering and molecular evidence (O – ostatní výsledky, 10/2025) je odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, zpracovaný ve formě rukopisu vědeckého článku a odeslaný k recenznímu řízení do mezinárodního impaktovaného odborného periodika „Veterinary Microbiology“.

Článek vychází z kombinace terénního sběru biologického materiálu, prostorové analýzy výskytu holubů a molekulárně-biologických metod, které umožnily identifikaci vybraných patogenů a vyhodnocení jejich prostorového shlukování v rámci městského prostředí Brna. Studie přináší nové poznatky o vazbě mezi strukturou urbánní krajiny, koncentrací holubích populací a výskytem patogenů s potenciálním dopadem na veřejné zdraví.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti vyhodnocení zdravotních rizik spojených s výskytem volně žijících živočichů v městském prostředí, analýzy interakcí mezi člověkem a živočichy a poskytnutí odborně podložených dat pro rozhodování veřejné správy. Přestože se tematicky zaměřuje na ptáky, navazuje na mezioborový přístup projektu a rozšiřuje jeho výsledky o významnou zdravotní dimenzi městské fauny, která je z hlediska praxe měst a obcí vysoce relevantní.

Z aplikačního hlediska rukopis poskytuje vědecký základ pro hodnocení rizik spojených s městskými populacemi holubů a může sloužit jako podklad pro strategické rozhodování orgánů veřejné správy, zejména při nastavování preventivních a regulačních opatření v oblasti ochrany veřejného zdraví. Současně představuje významný příspěvek k mezinárodní odborné diskusi o roli synantropních druhů jako rezervoárů zoonotických patogenů v urbánním prostředí a vytváří východisko pro další výzkumné i aplikační aktivity navazující na výsledky projektu. Výsledek také poslouží jako referenční základ pro další výzkumné aktivity zaměřené na zoonózy v urbánním prostředí a pro odbornou výuku a výzkum na Masarykově univerzitě a Mendelově univerzitě v Brně, jež jsou nositelem tohoto výsledku. A je určen zejména světové odborné veřejnosti. Implementace je realizována průběžně formou využití výsledků jako odborného podkladu; samostatný implementační plán se nevytváří vzhledem k povaze výsledku (vědecký rukopis v recenzi).

20. SS06020195-V24 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V24 – Rukopis článku: Urban wildlife as a reservoir of zoonotic pathogens: A multi-pathogen qPCR survey from a Central European City (O – ostatní výsledky, 12/2025) je odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, zpracovaný ve formě rukopisu vědeckého článku a odeslaný k recenznímu řízení do mezinárodního impaktovaného odborného periodika „Preventive Veterinary Medicine“. Studie je zaměřena na hodnocení role volně žijících živočichů v městském prostředí jako rezervoárů zoonotických patogenů a vychází z mezioborové spolupráce biologických, veterinárních a molekulárně-biologických pracovišť.

Rukopis prezentuje výsledky systematického molekulárně-biologického screeningu více patogenů metodou qPCR, realizovaného na biologickém materiálu odebraném od vybraných druhů volně žijících živočichů v městském prostředí Brna. Studie kombinuje laboratorní analýzy s prostorovým vyhodnocením výskytu sledovaných druhů a identifikovaných patogenů a přináší nové poznatky o jejich distribuci v rámci urbánní krajiny. Výsledky poukazují na význam městského prostředí jako prostoru s potenciálním epidemiologickým rizikem a zdůrazňují potřebu systematického sledování zdravotního stavu městské fauny.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti vyhodnocení prevalence významných parazitárních, bakteriálních a virových původců onemocnění u volně žijících živočichů v urbánním prostředí, analýzy zdravotních rizik spojených s jejich výskytem a prohloubení poznání interakcí mezi člověkem a volně žijícími zvířaty ve městech. Přestože se tematicky zaměřuje i na jiné skupiny živočichů než savce, rozšiřuje projektové výsledky o klíčovou zdravotní dimenzi, která je z hlediska aplikační praxe vysoce relevantní.

Z aplikačního hlediska představuje rukopis vědecky podložený podklad pro hodnocení zdravotních rizik v městském prostředí, využitelný zejména orgány veřejné správy, hygienickými a veterinárními institucemi a samosprávami při tvorbě preventivních opatření a strategií ochrany veřejného zdraví. Výsledky mohou sloužit také jako referenční základ pro další výzkumné aktivity zaměřené na zoonózy v urbánním prostředí a pro odbornou výuku a výzkum na Masarykově univerzitě a Mendelově univerzitě v Brně, jež jsou nositelem tohoto výsledku. A je určen zejména světové odborné veřejnosti. Implementace je realizována průběžně formou využití výsledků jako odborného podkladu; samostatný implementační plán se nevytváří vzhledem k povaze výsledku (vědecký rukopis v recenzi).

21. SS06020195-V25 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V25 – Wild boars, common but hidden inhabitants of Brno (D – stať ve sborníku, 05/2025) představuje odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, publikovaný formou statí ve sborníku mezinárodní odborné konference „Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand...“, která se konala ve dnech 12.–14. května 2025 ve Křtinách. Konference byla zaměřena na problematiku ochrany krajiny, rekreace a udržitelného využívání území a vytvořila prostor pro sdílení poznatků mezi odborníky z oblasti ekologie, ochrany přírody, myslivosti a územního plánování.

Stať se věnuje problematice výskytu prasete divokého v městském prostředí Brna a vychází z dlouhodobého terénního monitoringu realizovaného v letech 2023–2025. Zaměřuje se na prostorovou distribuci, početnost a sezónní dynamiku výskytu tohoto druhu v různých typech městské zeleně. Výsledky ukazují, že prase divoké je pravidelně přítomno zejména v lesoparcích, příměstských lesích, brownfieldech a zahrádkářských koloniích, zatímco izolované městské parky v centru města zůstávají bez jeho trvalého výskytu. Studie zároveň poukazuje na vysokou adaptační schopnost tohoto druhu a na postupný nárůst početnosti lokálních populací v urbánním prostředí.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti monitoringu výskytu a distribuce původních druhů velkých savců v městském prostředí, hodnocení jejich početnosti a vazby na strukturu městské krajiny a popisu interakcí mezi člověkem a volně žijícími savci ve městech. Současně přináší konkrétní poznatky o rizicích spojených s výskytem prasete divokého v intravilánu města, včetně škod na majetku, dopravních nehod a zdravotních rizik.

Z aplikačního hlediska představuje stať odborný podklad pro rozhodování veřejné správy a management městské fauny, využitelný zejména městy a obcemi, orgány ochrany přírody a uživateli honiteb při plánování preventivních a regulačních opatření. Výstup zároveň přispěl k šíření výsledků projektu mezi

odbornou veřejnost a k odborné diskusi o možnostech udržitelného managementu velkých savců v urbánním a příměstském prostředí. Je plně dostupný na stránkách konference i ve veřejném repozitáři Mendelovy univerzity v Brně. Výstup je určen především pro odbornou veřejnost.

22. SS06020195-V26 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V26 – Zvířata ve městě (O – ostatní výsledky, 12/2025) představuje odborně-vzdělávací výstup vzniklý nad rámec projektu, realizovaný formou přednášky a prezentace pro studenty studijního programu Krajinářství dne 9. prosince 2025 na Mendelově univerzitě v Brně. Výstup byl zaměřen na problematiku výskytu volně žijících živočichů v městském prostředí z pohledu urbánní ekologie a praktického managementu městské fauny.

Prezentace shrnovala hlavní ekologické procesy a faktory umožňující osidlování měst obratlovci, zejména dostupnost potravy, strukturální heterogenitu prostředí, absenci predátorů a vysokou behaviorální plasticitu vybraných druhů. Pozornost byla věnována prostorové distribuci městských populací savců, jejich chování a interakcím s člověkem, včetně ekologických a společenských důsledků zvýšené populační hustoty, jako jsou přenos patogenů, dopravní mortalita a vznik konfliktních situací. Součástí výstupu byly rovněž konkrétní výsledky monitoringu vybraných druhů, včetně ferálních populací holuba městského, a diskuse možností řízení a regulace městské fauny.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti analýzy výskytu savců v urbánním prostředí, popisu interakcí mezi lidmi a volně žijícími živočichy a přenosu odborných poznatků do vzdělávací a aplikační praxe. Prezentace integrovala biologické, veterinární a sociální aspekty problematiky a poskytla studentům ucelený přehled současných poznatků o fungování městské biodiverzity.

Z aplikačního hlediska výstup podporuje vzdělávání budoucích odborníků v oblasti krajinného plánování, ochrany přírody a managementu městské zeleně a přispívá k dlouhodobému šíření výsledků projektu do odborné praxe. Zkušenosti a poznatky prezentované v rámci výstupu jsou využitelné i v navazující výzkumné, pedagogické a poradenské činnosti Mendelovy univerzity v Brně a dalších odborných pracovištích. Je plně dostupný ve veřejném repozitáři Mendelovy univerzity v Brně a je určen především pro odbornou veřejnost.

23. SS06020195-V27 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V27 – Participativní mapování výskytu divokých a volně žijících zvířat v Brně a okolí (Jost – ostatní články v odborných recenzovaných periodikách, 12/2025) je odborný článek vzniklý nad rámec projektu, publikovaný v recenzovaném periodiku „Geografické rozhledy“. Článek byl zpracován autorským kolektivem řešitelů projektu v čele se společností SocioFactor a zaměřuje se na využití participativního mapování jako nástroje pro poznání výskytu volně žijících živočichů v urbánním prostředí Brněnské metropolitní oblasti.

Text představuje metodiku participativního (SoftGIS) mapování, která propojuje místní znalosti obyvatel s odbornými geografickými a GIS postupy. V rámci šetření měli obyvatelé Brna a okolí možnost zaznamenávat vnímaný výskyt devíti druhů volně žijících živočichů (např. holub, prase divoké, srnec, liška, kuna, psík mývalovitý, nutrie a bobr) do interaktivní webové mapové aplikace. Výsledkem jsou tzv. pocitové mapy, které zachycují prostorové vzorce vnímání výskytu jednotlivých druhů a reflektují zkušenosti, obavy i každodenní kontakty lidí s městskou faunou.

Článek ukazuje, že participativní mapování poskytuje cenný doplněk k tradičním biologickým metodám monitoringu, neboť umožňuje identifikovat konfliktní lokality, frekventovaná místa setkávání lidí a zvířat a rozdíly mezi objektivním výskytem druhů a jejich společenským vnímáním. Zvláštní pozornost je věnována prostorové diferenciaci jednotlivých druhů v rámci města a vazbě jejich vnímaného výskytu na typy městské krajiny, dopravní infrastrukturu a rekreačně využívaná území.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti popisu interakcí lidí a volně žijících zvířat v městském prostředí, analýzy sociálních aspektů výskytu městské fauny a podpory informovaného rozhodování veřejné správy. Zároveň rozšiřuje projektový přístup o participativní rozměr a propojuje biologická data s percepcí a zkušenostmi obyvatel, což je klíčové pro pochopení konfliktů mezi člověkem a zvířaty ve městech.

Z aplikačního hlediska představuje článek prakticky využitelný podklad pro územní plánování, ochranu přírody a management městské fauny, využitelný zejména městy a obcemi, včetně Magistrátu města Brna, a dalšími orgány veřejné správy. Metodika participativního mapování je přenositelná i do dalších měst a obcí a může sloužit jako nástroj pro zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů, identifikaci problémových lokalit a podporu udržitelných a společensky akceptovatelných přístupů k řízení výskytu volně žijících živočichů v urbánním prostředí. Článek je dostupný na stránkách časopisu a v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně. Výstup je určen především pro odbornou veřejnost.

24. SS06020195-V28 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V28 – Zoonotická agens u divokých savců v urbanizovaných oblastech (O – ostatní výsledky, 03/2025) představuje odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, prezentovaný formou přednášky na odborné konferenci RANK – Rutinní analýza nukleových kyselin, která se konala ve dnech 19.–20. března 2025 v Pardubicích. Konference je dlouhodobě zaměřena na molekulárně-biologické a diagnostické metody v oblasti veterinární a zdravotní problematiky a propojuje odborníky z akademické sféry, laboratorní praxe i aplikovaného výzkumu.

Přednáška se věnovala problematice výskytu zoonotických parazitárních, bakteriálních a virových agens u volně žijících savců v urbanizovaných oblastech, a to v kontextu rychlé urbanizace a narůstajícího kontaktu mezi lidmi a městskou faunou. Byly shrnuty průběžné výsledky monitoringu realizovaného na území města Brna, který identifikoval jako klíčové druhy zejména lišku obecnou, kočku domácí, prase divoké, jezevce lesního, kunu skalní a vybrané invazní druhy (psík mývalovitý, mýval severní a nutrie říční). Od ulovených či uhynulých jedinců byly odebírány biologické vzorky (trus, střevní obsah, uzliny, jazyk a další orgány), u nichž byla provedena izolace nukleových kyselin a následná qPCR analýza.

Prezentované výsledky ukázaly, že přibližně 30 % testovaných jedinců bylo pozitivních alespoň na jeden sledovaný patogen, přičemž nejčastější pozitivní nálezy byly zjištěny u vzorků trusu. Mezi nejvýznamnější detekovaná agens patřily škrkavky psí/kočičí, škrkavka mývalí a *Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis*, původce paratuberkulózy. Výsledky poukazují na význam městského prostředí jako prostoru se zvýšeným epidemiologickým rizikem a na potřebu systematického sledování zdravotního stavu městských populací savců.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti vyhodnocení prevalence významných parazitárních, bakteriálních a virových původců onemocnění u volně žijících savců v urbánním prostředí, analýzy zdravotních rizik spojených s jejich výskytem a popisu interakcí mezi lidmi a savci ve městech. Současně posiluje mezioborový charakter projektu propojením biologického, veterinárního a molekulárně-diagnostického přístupu.

Z aplikačního hlediska představuje výstup odborný podklad pro hodnocení zdravotních rizik spojených s městskou faunou, využitelný zejména orgány veřejné správy, veterinárními a hygienickými institucemi a samosprávami při nastavování preventivních opatření a strategií ochrany veřejného zdraví. Prezentace výsledků na odborné konferenci zároveň přispěla k šíření poznatků projektu mezi specializovanou odbornou veřejností a vytvořila prostor pro jejich další využití v navazujícím výzkumu i aplikační praxi. Abstrakt přednášky je veřejně dostupný v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán.

25. SS06020195-V29 – výsledek dosažen nad rámec projektu

Výsledek SS06020195-V29 – Divočina ve městě: Co nám přinášejí nečekaní sousedé? (O – ostatní výsledky, 03/2025) představuje odborný výstup vzniklý nad rámec projektu, prezentovaný formou přednášky na odborné konferenci RANK – Rutinní analýza nukleových kyselin, která se konala ve dnech 19.–20. března 2025 v Pardubicích. Konference je dlouhodobě zaměřena na molekulárně-biologické, veterinární a zdravotní aspekty biologických rizik a vytváří platformu pro sdílení poznatků mezi akademickým výzkumem a aplikační praxí.

Přednáška se věnovala fenoménu narůstajícího výskytu volně žijících zvířat v městském prostředí a faktorům, které tento trend podporují, zejména úbytku přirozeného prostředí, dostupnosti potravy v intravilánech měst a absenci přirozených predátorů. Byly diskutovány jak pozitivní aspekty tohoto

soužití, včetně zvýšení povědomí o biodiverzitě a ekologických procesech, tak především negativní důsledky, mezi které patří škody na městské infrastruktuře, zvýšené riziko dopravních nehod a významná zdravotní a veterinární rizika.

Hlavní pozornost byla zaměřena na prevalenci virových patogenů u volně žijících zvířat v urbánních oblastech, s důrazem na zoonotická a veterinárně významná agens. Diskutován byl zejména význam viru hepatitidy E jako závažné zoonózy ohrožující veřejné zdraví a prasečího herpesviru 1 (původce Aujeszkyho choroby), který představuje vysoké riziko pro domácí psy. Sdělení tematicky navazovalo na přednášku „Zoonotická agens u divokých savců v urbanizovaných oblastech“ a společně poskytla ucelený pohled na zdravotní a veterinární rizika spojená s výskytem městské fauny.

Výstup přispívá k naplnění cílů projektu, zejména v oblasti analýzy zdravotních a veterinárních rizik spojených s výskytem volně žijících savců v urbánním prostředí, popisu interakcí mezi lidmi a volně žijícími zvířaty a šíření odborných poznatků o těchto rizicích mezi odbornou veřejnost. Současně posiluje mezioborový charakter projektu propojením ekologického, veterinárního a molekulárně-diagnostického přístupu.

Z aplikačního hlediska představuje výstup odborný informační podklad pro orgány veřejné správy, veterinární a hygienické instituce a další subjekty zapojené do řízení rizik městské fauny. Prezentace výsledků na odborné konferenci přispěla k jejich širšímu šíření mezi specializovanou odbornou veřejnost a podpořila využití získaných poznatků v navazující výzkumné i aplikační praxi. Abstrakt přednášky je veřejně dostupný v repozitáři Mendelovy univerzity v Brně. Vzhledem k povaze výstupu, není k tomuto výstupu plánován žádný implementační plán.

Všechny články budou po ukončení projektu dostupné na stránkách vydavatele či v repozitáři a výsledky s právní ochranou (užitné vzory) budou veřejně dohledatelné na stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. Další výsledky budou dostupné v repozitářích Mendelovy univerzity v Brně či v repozitáři Zenodo.